

Zápis z 23. jednání Výboru pro finanční trh

Datum a místo konání: **20. května 2013**, Česká národní banka (ČNB)
Zúčastnění členové: Luděk Niedermayer (předseda), Monika Nedelková (finanční arbitr), Vladimír Tomšík (ČNB), Petr Koblíček
Další zúčastněné osoby: Robert Novák (ČNB)
Omluvené osoby: Radek Urban, Dušan Hradil (oba MF ČR), Josef Beneš

Program jednání:

- 1) Aktuální situace v oblasti referenčních sazeb
- 2) Diskuze k ekonomické situaci bankovního sektoru
- 3) Strategie zdanění finančního sektoru v ČR
- 4) Různé

Průběh a závěry jednání:

Zápis je uveden v pořadí dle programu jednání.

V úvodu jednání předseda VFT omluvil z pracovních důvodů Radka Urbana, Dušana Hradila a Josefa Beneše. Předseda VFT představil program jednání a upozornil, že vzhledem k aktuálnímu stavu projednávání novely zákona o ČNB se jedná pravděpodobně o poslední jednání Výboru. Následně požádal o informaci k prvnímu bodu agendy, který je zaměřen na aktuální situaci v oblasti referenčních sazeb.

Ad 1)

V době od minulého jednání VFT v březnu tohoto roku nedošlo k zásadnímu posunu v otázce změny institucionálního ukotvení fixingu referenčních úrokových sazeb. Stále platí názor ČNB, že tuto situaci musí řešit zejména banky samy, ČNB je přitom připravena v žádoucí míře spolupracovat. Byla zvažována varianta, že by organizací fixingu byla pověřena specializovaná dceřiná společnost ČBA, pro zakotvení postavení této dceřiné společnosti ČBA navrhla úpravy zákona o ČNB. Tyto úpravy byly ale v rozporu s pozicí ČNB (přenášely prakticky veškerou odpovědnost za fixing na ČNB) a také předbíhaly diskutovanou budoucí evropskou regulaci. ČBA navrhla, že připraví návrh úpravy pravidel pro fixing referenčních sazeb (v této fázi jako podporu pro ACI ČR – forex klub), která by obsahovala i popis metodiky kotací a závazek banky metodiku dodržovat.

V následné diskusi někteří členové VFT upozornili na to, že aktuálně systém kotací negativně ovlivňuje malá aktivita na odpovídajícím finančním trhu a po zpřesnění pravidel pro vznik fixingu je vhodné, aby někdo dohlížel na vynutitelnost stanovených pravidel. Je otázkou, zda zlepšení stavu přinese připravovaná jednotná evropská úprava. ČNB ale konzistentně odmítá v této oblasti převzít široké pravomoci a odpovědnost, neboť se jedná o tržní záležitost soukromých subjektů. Členové se na závěr shodli, že jsou v dané problematice nutná další jednání referenčních bank, ČBA i zástupců státních institucí.

Ad 2)

V rámci druhého bodu jednání byli členové informováni zástupcem ČNB o stavu ziskovosti bankovního sektoru v ČR v roce 2012. Nejprve na žádost VFT byla podána informace o vývoji aktiv a rentabilitě nových malých bank, které jsou zaměřeny například na bezpoplatkovou politiku a poskytují vyšší zhodnocení například u běžných účtů. Dle stanoviska ČNB uvedené banky rozvíjí svůj business model dle stanoveného plánu, dodržují požadovanou kapitálovou přiměřenost, zaznamenávají významný nárůst vkladů a respektují pravidla angažovanosti při investování disponibilních prostředků.

Následně zástupce ČNB informoval o struktuře hospodářského výsledku za celý bankovní sektor, který dosáhl v roce 2012 historicky nejvyšší hodnoty čistého zisku. Na tvorbě zisku se dlouhodobě nejvíce podílí především úrokový zisk a s jistým odstupem potom zisk z poplatků a provizí. Nákladová strana je podstatně ovlivňována vývojem správních nákladů a výší ztrát ze znehodnocení finančních aktiv. V předešlém roce 2011 byl tak například ovlivněn negativně hospodářský výsledek bank v důsledku vyššího odpisu řeckých dluhopisů. Udržet vysokou ziskovost bankovního sektoru bude náročné i v souvislosti s přetrvávající recesí české ekonomiky. V budoucnu lze očekávat pokles poplatků i úrokových sazeb u poskytovaných úvěrů. Klíčový bude též vývoj úvěrů v selhání, jejichž aktuální podíl v portfoliu bank činí přibližně 6 %, ale v příštích obdobích může při nepříznivém vývoji ekonomiky dojít ke zvýšení tohoto ukazatele.

Členové následně diskutovali problematiku snižování správních nákladů (de facto nákladů na provoz) u bank v kontextu mezinárodního vývoje, kde se zdá, že pokles se může blížit svému konci a též se opětovně zabývali aktuálním vývojem v sektoru družstevních záložen, který vykazuje nadále jisté známky negativního vývoje a zhoršené finanční situace.

Ad 3)

V rámci třetího bodu jednání členové stručně diskutovali aktuální strategie zdanění finančního sektoru. ČNB se staví dlouhodobě a odmítavě k zavedení konceptu FTT a to zejména z důvodu její nevhodnosti, neefektivnosti a negativním dopadům na fungování společného finančního trhu.

Diskuze byla ovlivněna nepřítomností zástupců MF a tudíž nemožností diskutovat v médiích zmiňované úvahy o zavedení speciální daně pro pojišťovny.

Členové VFT dále diskutovali problematiku sektorových daní a v případě aktuálního návrhu na zdanění pojišťoven v ČR se shodli, že se jedná o nevhodné řešení, které znevýhodňuje část finančního trhu, která se navíc rozvíjí poměrně pomalu a z hlediska struktury nevykazuje vysoké zisky (v této souvislosti byla zmíněna distribuce zisku dosahovaná v odvětví). Jedná se v zásadě pouze o fiskální opatření, které má navýšit příjmy státního rozpočtu a představuje díky pravděpodobnému plnému přenosu nákladu na klienty daň, která může v některých případech vést k poklesu penetrace pojištěním a tím vzniku vyšších rizik.

Ad 4)

V bodu různé zazněla informace o projednání Výroční zprávy o činnosti finančního arbitra v Parlamentu a ve vládě ČR s tím, že FA plánuje materiál předat v brzké době ČNB i s doplňujícími komentáři. Následně členové VFT diskutovali v souvislosti s činností FA

problematiku bankovních poplatků a možné vazby a dopady do finanční stability finančního trhu v ČR. Na závěr předseda VFT poděkoval všem přítomným členům za aktivní účast a fundovanou diskuzi na jednání, vzhledem k pravděpodobnému ukončení činnosti Výboru díky rozhodnutí Parlamentu ČR poděkoval za energii, kterou členové do Výboru vkládali i za podporu fungování výboru ze strany ČNB, a jednání následně ukončil.

V Praze dne 22. května 2013

Zapsal: Robert Novák (tajemník)

Schválil: Luděk Niedermayer (předseda)